

พระธาตุคอกยสุเทพตั้งอยู่บนคอกยสุเทพ จังหวัดเชียงใหม่

การขึ้นไปนมัสการในปัจจุบันนี้สะดวกสบายมาก เพราะมีถนนซึ่งสร้างสำเร็จโดย

" ครูบาศรีวิชัย " พระคุณเจ้าได้เชิญชวนชาวบ้านในภาคเหนือทั้งหลาย ให้ร่วมแรงร่วมใจกัน

ก่อสร้างถนนเวียนไปจนถึงยอดพระธาตุแห่งนี้

ตำนานการสร้างพระธาตุคุดอยสุเทพกล่าวเอาไว้ว่า กล่าวถึงพระมหาสุมนเถระเจ้าแห่งสุโขทัย

เกิดนิมิตฝันอันประหลาดว่า พระบรมธาตุของพระพุทธเจ้า ซึ่งพระเจ้าอรรคมหาไศกราชให้อัญเชิญมาบรรจุไว้

ณ พระเจดีย์เมืองปางจานั้น บัดนี้พระเจดีย์นั้นหักพังเสียแล้ว โดยข้างเจดีย์มีกอดอกเข็มกอหนึ่ง

มีลักษณะเป็นรูปม้านั่ง เป็นที่สถิตของพระบรมธาตุ ขอให้ท่านไปขุดเอาพระบรมธาตุองค์นี้มาเสีย

รุ่งขึ้น พระสุมนเถระก็นำความไปถวายพระพรแก่พระธรรมราชา เจ้าเมืองสุโขทัย ณ

เมืองศรีสัชชนาลัย แล้วถวายพระพรเรื่องความฝันนั้นแก่พระเจ้าลือไทยให้ทรงทราบทุกประการ

พระองค์ทรงโสมนัสยิ่งนัก ตรัสสั่งอนุญาตและพระราชทานคนช่วยขุดพระบรมธาตุ พระสุมนเถระเจ้า

ก็พาคนไปยังเมืองปางจา แล้วสร้างศาลเพียงตากะทำการสักการบูชาด้วยดอกไม้ธูปเทียนต่างๆ

ดกกลางคืน พระเถระเจ้าได้กระทำการบวงสรวงเทพเจ้าให้ขุดพระธาตุได้สมตามปรารถนา

พอสิ้นคำอธิษฐาน พระบรมธาตุก็ทำปาฏิหาริย์รุ่งโรจน์เป็นแสงรัศมีสุกใสสวยงามยิ่งนัก

พระเถระเจ้าจึงได้อาธงปักเป็นเครื่องหมายข้างกอดอกเข็มไว้

ต่อมา พระสุนทรเถระเจ้า จึงให้ผู้จะขุดพระบรมธาตุนั้นทุกคนสมาทานศีล ๕ และศีล ๘ ทุกคน

แล้วจึงลงมือขุดก็พบอิฐและศิลา และในไม้ชำผอบที่บรรจุพระบรมธาตุเป็นชั้นๆ คือ

ชั้นแรก เป็นผอบทองเหลือง

ชั้นที่สอง เป็นผอบเงิน

ชั้นที่สาม เป็นผอบทองคำ

ชั้นที่สี่ เป็นที่บรรจุพระบรมธาตุ เป็นผอบแก้วประพาฬ ขนาดโตเท่าลูกทับทิม

เมื่อเหตุการณ์ประสบนั่นแล้ว จึงมีผู้สงสัยว่าจะใช่พระบรมธาตุจริงหรือ พระสุนทรเถระเจ้าจึงว่า

ไม่ใช่พระบรมธาตุ เป็นผอบแก้ว และทำการสักการบูชาและตั้งสัตยาธิษฐาน จึงได้เห็นที่เปิด

พระเถระเจ้าจึงเปิดผอบก็เห็นพระบรมธาตุโตประมาณเท่าเม็ดถั่วเขียว มีพระรัศมีมีทองสุกปลั่ง

คนทั้งหลายได้เห็นดังนั้น จึงพากันอนุโมทนา และสรงน้ำชำระพระบรมธาตุด้วยความเลื่อมใสยิ่ง

เมื่อเรียบร้อยแล้วจึงนำกลับมายังเมืองศรีสัชนาลัย

เมื่อพระเจ้าลือไทยทรงทราบข่าวนั้น จึงโปรดให้สร้างปราสาทขึ้นหลังหนึ่ง

เพื่อประดิษฐานพระบรมธาตุที่ได้มานี้ เพราะทรงเลื่อมใสและได้ทอดพระเนตรเห็นพระบรมธาตุแสดงปาฏิหาริย์

อย่างน่าอัศจรรย์มาแล้ว พระองค์ส่งข่าวไปถวายพระธรรมราชาเจ้าเมืองสุโขทัย พระเจ้าธรรมราชาที่ทรง

ยินดียิ่ง ทรงดำริว่าถ้าพระธาตุองค์นี้แสดงปาฏิหาริย์ดังที่คนเล่าแล้วไซ้ เราจักสร้างเจดีย์ทองคำองค์หนึ่งในเมืองนี้

เพื่อประดิษฐานไว้เป็นที่สักการบูชาให้จงได้ แต่พระบรมธาตุมิได้แสดงปาฏิหาริย์ดังที่ได้ยิน จึงมีทรงเชื่อถือ

ถึงกับรับสั่งคืนพระบรมธาตุให้แก่พระสมณเถรเจ้าตามเดิม

ในสมัยพระเจ้ากือนา แห่งราชวงศ์มังรายที่ ๖ ขึ้นครองนครเชียงใหม่ จุลศักราช ๗๒๙ พ.ศ. ๑๙๑๐

พระองค์มีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา จึงให้ไปนิมนต์พระสมณเถรเจ้า มาประกาศศาสนาที่เมืองเชียงใหม่ตามลัทธิลังกา

ทางสุโขทัยก็ยินยอมให้พระสมณเถรเจ้ามาพร้อมกับพระธาตุนั้นมาด้วย ภายหลังพระเจ้ากือนาได้อัญเชิญไปบรรจุไว้

ณ วัดบุปผารามสวนดอกไม้หลวง พ.ศ. ๑๙๒๖

ส่วนอีกองค์หนึ่ง พระองค์อธิษฐานเสี่ยงไป โดยอัญเชิญพระบรมธาตุสถิตบนหลังช้างเผือก

ช้างเผือกก็แผ่ร่องถึง ๓ ครั้ง แล้วบ่ายหน้าไปทางทิศเหนือ เดินมาพักใหญ่ถึงภูเขาสูงหนึ่งแล้วหยุดบนภูเขาสูงหนึ่ง

แล้วจึงเดินต่อไปอีก ภูเขาที่ช้างเผือกหยุดนั้น ปัจจุบันเรียกว่า " ดอยช้างนอน "; จนกระทั่งพักใหญ่ช้างเผือกจึง

หยุดบริเวณที่กว้างและราบเรียบ แล้วจึงเดินต่อไปอีก ปัจจุบันเรียกที่ราบนั้นว่า " ยอดดอยงาม ";

ช้างเผือกเดินต่อไปเรื่อยๆ จนกระทั่งถึงดอยสุเทพ จึงหยุดนิ่ง พร้อมกับแผ่ร่องขึ้นถึง ๓ ครั้ง

กระทำพักชณสถานที่นี่ถึง ๓ ครั้ง แล้วคุกเข่าทั้ง ๔ ลง พระเจ้ากือนาทรงโสมนัสยิ่งนัก

รับอาราธนาพระบรมธาตุลงจากหลังช้างเผือก พอช้างเผือกลงจากหลังช้างเท่านั้น ช้างเผือกก็ถึงความตายทันที

พระเจ้ากือนาได้ทอดพระเนตรเห็นเหตุการณ์มหัศจรรย์ในครั้งนี้ ก็ทรงนมัสการกราบไหว้พระธาตุ

ด้วยความเคารพยำเกรงยิ่ง แล้วจึงรับสั่งให้ขุดสถานที่บนยอดดอยนั้นลึก ๘ ศอก ๑ วา ๓ ศอก

แล้วให้เอาแท่งหินใหญ่ ๖ ศอก มากกระทำเป็นทิวหินใหญ่ ใส่ลงไปในหลุมนั้น แล้วอาราธนาพระธาตุ

พร้อมทั้งมอบตั้งไว้ในทิวหิน เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้วจึงโปรดให้สร้างเจดีย์สวมลงสถานที่ฝังพระบรมธาตุนั้นอีก

องค์หนึ่งสูง ๕ วา

พระธาตุคอกสุเทพนั้น มีเจ้านายเมืองเชียงใหม่ทุกๆพระองค์เคารพนับถือมาก

และบูรณปฏิสังขรณ์กันมาตลอด จนมาถึงท้าวอ้ายจึ่งให้สร้างเพิ่มเติมองค์พระเจดีย์ให้สูงขึ้นเป็น ๑๑ วา

ต่อมาท้าวชายได้สร้างเพิ่มเติม และสร้างวิหารหน้าหลังและระเบียงรอบพระมหาธาตุ สำเร็จเรียบร้อย

บริบูรณ์มาจนถึงปัจจุบันนี้

ที่มา หนังสือประวัติเจดีย์และโบราณสถาน. อุดม เขยกิจวงศ์ สำนักพิมพ์ภูมิปัญญา

ในสมัยก่อน การขึ้นไปนมัสการพระธาตุดอยสุเทพนั้น เป็นเรื่องที่ยากลำบากเหลือเกิน เพราะไม่มีถนนสะดวกสบายเหมือนปัจจุบัน ทางเดินก็แคบๆ และไม่ราบเรียบ ต้องผ่านป่าเขาลำเนาไพร และปีนเขาต้องใช้เวลานานถึง ๕ ชั่วโมงกว่า จนมีคำกล่าวขานกันไปมาในสมัยนั้นว่า ถ้าไม่มีพลังบุญและศรัทธาเลื่อมใสจริงๆ ก็จะไม่มีโอกาสได้กราบไหว้พระธาตุดอยสุเทพ

ในปี พ.ศ.๒๔๗๗ ครูบาศรีวิชัย นักบุญแห่งล้านนาไทย มาจากวัดบ้านปาง จังหวัดลำพูน เป็นผู้เริ่มดำเนินการสร้างถนนขึ้นสู่พระธาตุดอยสุเทพ โดยมีเจ้าแก้ววันรัฐ เจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่สมัยนั้น เป็นผู้เริ่มขุดดินด้วยจอบเป็นปฐมฤกษ์ ตรงที่หน้าสวนสัตว์เชียงใหม่ปัจจุบัน ใกล้ๆ กับบริเวณน้ำตกห้วยแก้ว โดยเริ่มสร้างวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๔๗๗

ครูบาศรีวิชัย เจ้าแก้ววันรัฐและพระภิกษุสงฆ์ ประชาชน ถ่ายรูปเป็นที่ระลึกที่บันไดนาค เมื่อ ๓๐ เมษายน ๒๔๗๘ เมื่อข่าวการสร้างถนนขึ้นดอยสุเทพได้แพร่สะพัดไปยังจังหวัดต่างๆ ในภาคเหนือ ชาวพุทธผู้เลื่อมใสในครูบาศรีวิชัย ต่างทยอยกันมาจากทั่วสารทิศจนเต็มบริเวณเชิงดอยหมด เพื่อมาร่วมสละแรงงานช่วยสร้างถนน โดยไม่มีค่าจ้างใดๆ ทั้งสิ้น วันๆ หนึ่งจะมีประชาชนมาร่วมสร้างถนนประมาณ ๓-๔ พันคนจากทั่วทุกจังหวัดภาคเหนือ รวมไปถึงอุตรดิตถ์-พิษณุโลก ปริมาณคนงานที่มาช่วยมีมากเกินความต้องการครูบาศรีวิชัยจึงได้กำหนดให้สร้างถนนหมู่บ้านละ ๑๐ วาเท่านั้น และต่อมายังได้ลดลงอีกเหลือประมาณหมู่บ้านละ ๒ วา ๓ วา เพราะมีคนมาขอร่วมแรงงานสร้างมากขึ้นเรื่อยๆ

นับเป็นเรื่องน่าอัศจรรย์มากที่การสร้างถนนบนภูเขายาวถึง ๑๑ กิโลเมตร ใช้เวลาเพียง ๕ เดือนกับอีก ๒๒ วัน ทั้งๆ ที่อุปกรณ์การสร้างทางมี เพียงจอบ และเสียม เท่านั้น อุปกรณ์ทันสมัย เช่นในปัจจุบันยังไม่มีพิธีเปิดใช้ถนนใหม่ได้เริ่มเมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๔๗๘ โดยท่านครูบาศรีวิชัย เป็นคนแรกที่นั่งรถยนต์ขึ้นดอยสุเทพตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา